

GRAD
ZAPREŠIĆ

POSTANIMO ZAJEDNO GRAD PRIJATELJ DJECE

IZDAVAČ

Grad Zaprrešić

PRIPREMILI

ČLANOVI KOORDINACIJSKOG ODBORA
GRADA ZAPREŠIĆA ZA PROVOĐENJE AKCIJE
„GRADOVI I OPĆINE - PRIJATELJI DJECE“

1. izv.prof.dr.sc. Alan Labus, Grad Zaprrešić
2. Klaudia Devčić Majerić, Udruga CeZaM Zaprrešić
3. Gordana Anna Hübl, DV Maslačak
4. Danijela Adžijević, OŠ Antuna Augustinčića
5. Miroslav Mijjković, Srednja škola Ban Josip Jelačića
6. Tatjana Vrdoljak, Gradska knjižnica Ante Kovačića
7. Ana Matijević, Zajednica športskih udruga Grada Zaprrešića
8. Krešimir Hojsak, Centar za socijalnu skrb Zaprrešić
9. Tvrtko Pervan, Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije
10. Dubravka Petrović, Policijska postaja Zaprrešić
11. Italina Benčević, Udruga RODA
12. Maja Kuhner, DV Vrtuljak
13. Višnja Poropat Vujnovac, Grad Zaprrešić

GRAFIČKA PRIPREMA I DIZAJN

Mario Celinščak

SURADNICI

Stručne službe Grada Zaprrešića
Gradske ustanove

TISAK

Alka Print d.o.o.

STRATEGIJA ZA OSTVARIVANJE

PRAVA I POTREBA DJECE NA PODRUČJU GRADA

ZAPREŠIĆA ZA RAZDOBLJE

OD 2022. DO 2027. GODINE

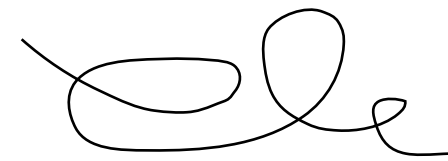
**STRATEGIJA ZA
OSTVARIVANJE PRAVA
I POTREBA DJECE NA
PODRUČJU GRADA ZAPREŠIĆA
ZA RAZDOBLJE OD 2022.
DO 2027. GODINE**

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PROGRAMSKA I FINANCIJSKA USMJERENOST PREMA DJECI	9
2. ODGOJ I OBRAZOVANJE DJECE	11
3. KULTURA, SPORT I SLOBODNO VRIJEME DJECE	15
4. OBITELJSKA I INSTITUCIONALNA SKRB O DJECI	18
5. ZDRAVO DIJETE U ZDRAVOM I SIGURNOM GRADU	24

UVOD

Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Zaprešića za razdoblje od 2022. do 2027. godine utvrđuje ulogu lokalne samouprave, stručnih službi, ustanova, organizacija civilnog društva i drugih institucija i tijela koje provode ili su u mogućnosti provoditi aktivnosti kojima se stvaraju kvalitetni uvjeti za rast i razvoj djece i njihovo sudjelovanje u lokalnoj i široj zajednici.

Strategija afirmira holistički pristup cjelokupne zajednice usmjerene na dobrobit djece, stvarajući sigurno i poticajno okruženje za djecu.

Usmjerenost prema zaštiti i promicanju prava djece u Republici Hrvatskoj utvrđena je Ustavom te statusom Republike Hrvatske kao stranke Konvencije o pravima djeteta, međunarodnog dokumenta kojeg je Glavna skupština Ujedinjenih naroda usvojila 20. studenoga 1989. godine, a Republika Hrvatska ratificirala 8. listopada 1991. godine. Konvencijom se štite prava djece do navršениh 18 godina života.

Odbor za prava djeteta UN-a identificirao je četiri načela na kojima se temelje sva prava sadržana u Konvenciji:

- Načelo nediskriminacije prema kojem djeca ne smiju trpjeti diskriminaciju neovisno o rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom, etničkom ili društvenom podrijetlu, vlasništvu, teškoćama u razvoju, rođenju ili drugom statusu djeteta, njegovih roditelja ili zakonskih skrbnika.
- Načelo prava na život, opstanak i razvoj prema kojem djeca imaju pravo na život i razvoj u svim vidovima života uključujući tjelesni, emotivni, psihosocijalni, kognitivni, društveni i kulturni.
- Načelo najboljeg interesa djeteta prema kojem, pri donošenju svih odluka ili izvršenja postupaka koji utječu na dijete ili na djecu kao skupinu, najvažnija mora biti dobrobit djeteta. To se odnosi kako na odluke koje donose vladina, upravna ili zakonodavna tijela, tako i na odluke koje donosi obitelj.
- Načelo slobode mišljenja i izražavanja prema kojem se djeci mora omogućiti aktivno sudjelovanje u rješavanju svih pitanja koja utječu na njihov život i dopustiti im slobodu izražavanja mišljenja. Ona imaju pravo izreći svoja gledišta koja se moraju ozbiljno uzeti u obzir.

Nacionalnom strategijom za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine utvrđeni su sljedeći strateški ciljevi:

- unaprjeđivanje sustava i osiguravanje usluga prilagođenih djeci
- eliminacija svih oblika nasilja nad djecom
- osiguravanje prava djece u ranjivim situacijama
- osiguranje aktivnog sudjelovanja djece.

U izradi Strategije, pored prethodno navedenih dokumenata, korišteni su i drugi međunarodni dokumenti i strategije (Opća deklaracija o ljudskim pravima, Strategija Vijeća Europe za prava djeteta 2016. – 2021. godine, Europska povelja o radu s mladima na lokalnoj razini i dr.), nacionalni strateški dokumenti koji se odnose ili utječu na politiku prema djeci (nacionalne strategije za prava djece), programski zahtjevi akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“, planski dokumenti koje donosi Grad Zaprešić (programi javnih potreba u odgoju i obrazovanju, kulturi, tehničkoj kulturi, sportu, socijalnoj skrbi i zdravstvenoj zaštiti, programi komunalne izgradnje i održavanja i dr.) i aktivnosti koje poduzima samostalno ili u suradnji sa subjektima lokalne zajednice te primjeri dobre prakse drugih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Akcija „Gradovi – prijatelji djece“ (Child Friendly City) je kao globalna inicijativa UNICEF-a pokrenuta 1996. godine s ciljem stvaranja gradova po mjeri djece. U Republici Hrvatskoj akcija „Gradovi i općine – prijatelji djece“ započela je 1999. godine, a vode je Savez društava Naša djeca Hrvatske i Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju pod pokroviteljstvom Ureda UNICEF-a za Hrvatsku. Akcija potiče lokalne zajednice da ulažu u usluge za djecu, sigurno i zdravo okruženje, zdravlje, obrazovanje, kulturu, sport, slobodno vrijeme djece te daju podršku roditeljima u odgoju djece. Gradovi i općine koji zadovolje kriterije iz programa stječu počasni naziv „Grad ili Općina – prijatelj djece“.

Grad Zaprešić u suradnji s ustanovama, organizacijama civilnog društva te drugim institucijama i pojedincima kontinuirano ulaže u programe, projekte i aktivnosti usmjerene prema djeci u cilju ostvarivanja njihovih prava te očuvanja i unaprjeđenja životnog standarda. Time je Grad Zaprešić stekao uvjete za aktivno uključivanje u akciju „Gradovi i općine – prijatelji djece“ koje je realizirano donošenjem Odluke gradonačelnika o uključenju u akciju „Gradovi i općine – prijatelji djece“ (Službene novine Grada Zaprešića br. 3/21).

Strategiju je izradio Koordinacijski odbor Grada Zaprešića za provođenje akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“ (dalje u tekstu: Koordinacijski odbor) koji je osnovan 12. travnja 2021. godine Odlukom o imenovanju članova Koordinacijskog odbora akcije „Grad Zaprešić – prijatelj djece“ (Službene novine Grada Zaprešića br. 3/21).

Radne skupine Koordinacijskog odbora svoj su rad temeljile na službenim statističkim podacima, analizi postojećih aktivnosti i procjeni potreba djece na području Grada Zaprešića. U svrhu procjene potreba djece formirane su fokusne skupine po pojedinim tematskim područjima, u čijem radu su sudjelovali predstavnici ustanova koje se bave odgojem, obrazovanjem, socijalnom i zdravstvenom zaštitom djece, policije i udruga koje provode programe za djecu.

Prema popisu stanovništva provedenom 2011. godine, u Gradu Zaprešiću živi 25.223 stanovnika, od kojih je 5.379 (21,33%) osoba u dobi od 0 do 19 godina.

Broj djece prema starosti i udio u ukupnom stanovništvu Grada Zaprešića

NASELJE	Ukupan broj stanovnika	Udio djece u ukup. broju stanovnika	po naseljima	BROJ DJECE			
				PREMA STAROSTI			
				0-4	5-9	10-14	15-19
Hruševac Kupljenski	432	19,68%	85	26	12	26	21
Ivanec Bistranski	937	19,85%	186	54	51	38	43
Jablanovec	1.378	21,26%	293	63	58	83	89
Kupljenovo	704	18,89%	133	30	29	37	37
Lužnica	40	2,50%	1	-	1	-	-
Merenje	129	17,05%	22	3	4	7	8
Pojatno	1.213	19,54%	237	69	46	68	54
Šibice	746	20,64%	154	37	29	44	44
Zaprešić	19.644	21,73%	4.268	1.141	989	1.115	1.023
Ukupno	25.223	21,33%	5.379	1.423	1.219	1.418	1.319

Izvor: Državni zavod za statistiku, <https://www.dzs.hr/>

Sukladno smjernicama Akcije, Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Zaprešića za razdoblje od 2022. do 2027. godine razrađuje svih deset programskih područja Akcije te ih reorganizira u pet područja važnih za kvalitetno odrastanje djece:

1. programska i financijska usmjerenost prema djeci
2. odgoj i obrazovanje djece
3. kultura, sport i slobodno vrijeme djece
4. obiteljska i institucionalna skrb o djeci
5. zdravo dijete u zdravom i sigurnom gradu.

Ovom Strategijom utvrđuju se 24 strateška cilja usmjerena na unaprjeđenje kvalitete života djece na području Grada Zaprešića. Realizacija definiranih ciljeva temelji se na suradnji svih subjekata u zajednici: djece, roditelja, službi koje se bave djecom, ustanova socijalne skrbi, obrazovnih, zdravstvenih i drugih ustanova, policije, organizacija civilnog društva i drugih institucija i pojedinaca.

Strategija za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Zaprešića za razdoblje od 2022. do 2027. godine usvojena je na 5. sjednici Gradskog vijeća Grada Zaprešića održanoj 21. prosinca 2021. godine i objavljena je u Službenim novinama Grada Zaprešića.

PROGRAMSKA I FINANCIJSKA USMJERENOST PREMA DJECI

Sudionici akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“ obvezni su svake godine izraditi Izvedbeni plan za ostvarivanje prava i potreba djece tj. lokalni akcijski plan za djecu koji proizlazi iz programa ili strategija za djecu. U izradi strategija, programa i planova trebaju, uz Koordinacijski odbor Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“, sudjelovati nadležna tijela Gradske uprave, stručne službe, ustanove, udruge i drugi pravni subjekti i pojedinci koji skrbe za djecu, a također i predstavnici djece.

Koordinacijski odbor Grada Zaprešića za provođenje akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“ priprema Strategiju za ostvarivanje prava i potreba djece na području Grada Zaprešića, a donosi ju Gradsko vijeće. Temeljem usvojene Strategije, Gradskog proračuna i programa u okviru kojih se planiraju sredstva, programi, projekti i aktivnosti djece i za djecu Koordinacijski odbor Akcije za svaku godinu priprema Izvedbeni plan za ostvarivanje prava i potreba djece, koji sadrži mjere, aktivnosti i njihove nositelje prema područjima i ciljevima definiranim Strategijom, a donosi ga Gradonačelnik. U pripremi Strategije i Izvedbenog plana svi sudionici ostvarivanja strateških ciljeva, programa i planova analiziraju postignuti napredak i dogovaraju se o budućim mjerama za provođenje programskih zahtjeva Akcije.

Gradovi – prijatelji djece trebaju sustavno voditi brigu o planiranim i utrošenim sredstvima za djecu, prvenstveno na razini Gradskog proračuna na koji imaju izravan utjecaj. U planiranju programa u odgoju i obrazovanju, kulturi, tehničkoj kulturi, sportu, socijalnoj skrbi, zdravstvenoj zaštiti, komunalnoj izgradnji i održavanju potrebno je posebnu pozornost, u smislu aktivnosti i sredstava, posvetiti onima koji se izravno ili neizravno odnose na prava i potrebe djece.

Organizacije civilnog društva, uz rad Gradske uprave te drugih institucija, mogu imati veliku ulogu pri unaprjeđenju života djece. Od usvajanja Konvencije o pravima djeteta osnovan je velik broj nevladinih udruga koje su predane praćenju, promicanju i zaštiti prava djece. Grad Zaprešić ima razvijenu praksu partnerstva s organizacijama civilnog društva koje se bave djecom te im daje potpore u provedbi programa namijenjenih djeci, osobito onih koji su usmjereni na zadovoljavanje potreba koje nije moguće zadovoljiti unutar postojećih sustava i institucija.

U 2021. godini registrirane su ukupno 223 aktivne udruge sa sjedištem na području Grada Zaprešića. Udruga CeZaM Zaprešić je središnja udruga u području osnaživanja djece i mladih za osobni razvoj i aktivno djelovanje u društvu, a svojom je djelatnošću izravno usmjerena na djecu i mlade. Također i brojne druge udruge provode programe, projekte i aktivnosti za djecu i mlade u području odgoja i obrazovanja, kulture, tehničke kulture, sporta, socijalne skrbi, zdravstvene zaštite i drugih djelatnosti.

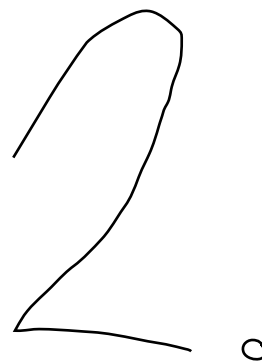
Grad Zaprešić u okviru javnih natječaja za dodjelu financijskih sredstava udrugama i ostalim OCD-ima dodjeljuje i sredstva u području osnaživanja djece i mladih za osobni razvoj i aktivno djelovanje u društvu.

Izazov današnjoj zajednici je kako u njezine strukture uključiti djecu kao pojedince koji će joj doprinosti, a ne samo kao pojedince s potrebom za zaštitom ili objekte skrbi. Uključivanje djece u život zajednice i odlučivanje o njoj pomaže djeci da postignu i razviju kompetencije, samopouzdanje i osjećaj pripadanja, što je nužno za uspješan prelazak u odraslu dob. Sudjelovanjem u inicijativama za pozitivan razvoj u zajednici djeca uče biti produktivna, povezivati se s drugima te se razvijati i živjeti u promjenjivim okolnostima.

Ciljevi u okviru ovog područja usmjereni su, osim na planiranje aktivnosti za djecu i osiguravanje sredstava za njihovu provedbu, i na potpore aktivnostima za djecu koje provode organizacije civilnog društva te promicanje aktivne dječje participacije u lokalnoj zajednici.

CILJEVI:

1. Sustavno planirati programe, projekte i aktivnosti za djecu, pratiti njihovu provedbu i utvrđivati mjere za njihovo unaprjeđenje.
2. Osiguravati financijska sredstva za potrebe djece.
3. Poduprijeti rad organizacija civilnog društva koje provode programe za djecu.
4. Promicati aktivnu dječju participaciju u lokalnoj zajednici.

ODGOJ I OBRAZOVANJE DJECE

Predškolska dob je vrijeme kada se izgrađuju temelji djetetova identiteta, kada se najintenzivnije razvijaju sposobnosti i počinje graditi pogled na svijet. Dijete uči živjeti u zajednici promatrajući druge i u interakciji s njima. Igra i učenje kroz igru izrazito su važni za djetetov razvoj. U igri s vršnjacima dijete razvija socijalne odnose, dobiva povratnu informaciju o svojim postupcima i mogućnosti prilagodbe. Stoga predškolski odgoj i obrazovanje ima važnu ulogu u procesu socijalizacije djece, odnosno usvajanja emocionalnih i socijalnih vještina koje pridonose razvoju prosocijalnog ponašanja, osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi. Programi predškolskog odgoja i obrazovanja pridonose razvoju kompetencija djeteta važnih za polazak u školu. Uvažavajući Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj, potiče se i osnažuje osam ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, a to su: 1. komunikacija na materinskom jeziku, 2. komunikacija na stranim jezicima, 3. matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, 4. digitalna kompetencija, 5. učiti kako učiti, 6. socijalna i građanska kompetencija, 7. inicijativnost i poduzetnost i 8. kulturna svijest i izražavanje.

Odgoj i obrazovanje djece rane i predškolske dobi na području Grada Zaprešića odvija se u 2 dječja vrtića kojima je osnivač Grad (DV Maslačak i DV Vrtuljak u Zaprešiću), 4 dječja vrtića drugih osnivača (DV Bambi, DV Točkica i DV Zvono u Zaprešiću i DV Smokvica u Pojatu) i 4 obrta za obavljanje djelatnosti dadilje (Bambino, Dječji dvori, Dječji dvori II i Tajni vrt u Zaprešiću). Programi su organizirani u jasličnim i vrtičkim skupinama. Gradskim programima predškolskog odgoja i obrazovanja u 2021. godini obuhvaćeno je 1101 djece, od čega ih je 873 u gradskim dječjim vrtićima, 184 u predškolskim ustanovama drugih osnivača (136 u ustanovama na području Grada i 48 u ustanovama izvan gradskog područja) i 44 u obrtima za obavljanje djelatnosti dadilje.

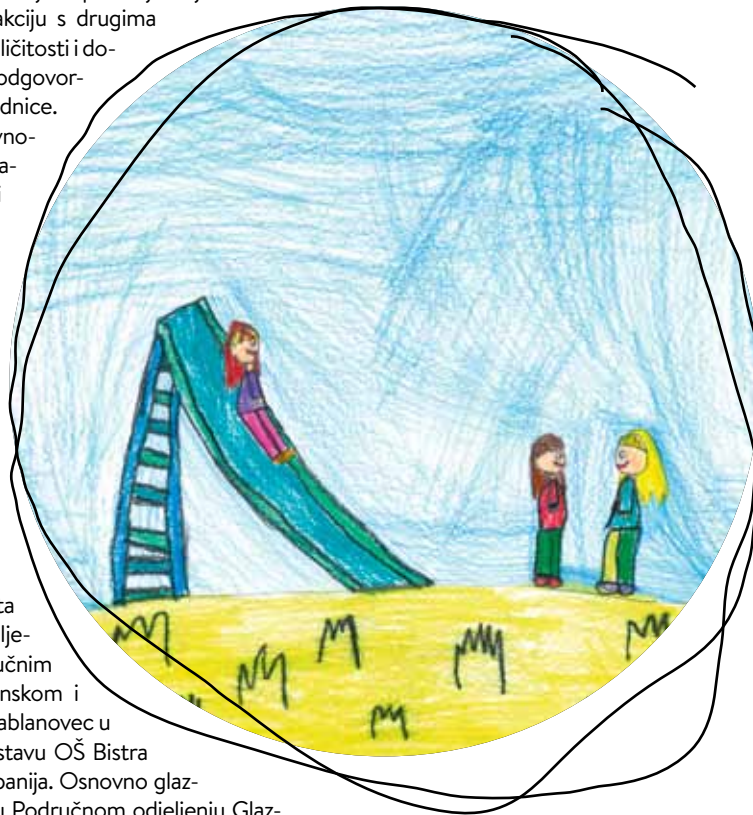
Osnovna zadaća programa predškolskog odgoja i obrazovanja je poticanje cjelovitog razvoja djeteta, uz uvažavanje individualnih osobitosti, a uključuje brigu o sigurnosti, zdravlju, prehrani, rastu i razvoju djece. Programima predškolskog odgoja i obrazovanja važno je djeci

osigurati dovoljno raznovrsnih poticaja za izražavanje osjećaja, misli, težnji, za istraživanje, uvažavanje drugih, razvijanje empatije i tolerancije različitosti. Raznim „centrima aktivnosti“ (npr. centar građenja, obiteljski centar, likovni centar, predčitački i predmatematički centar i sl.) potiče se kreativnost, socio-emocionalni razvoj i samostalnost djeteta. Provedbom programa ranog učenja stranih jezika, sportskih i drugih posebnih programa prilagođenih interesima djece potaknut će se razvijanje specifičnih talenata, motoričkih vještina i orijentacije u prostoru, kao i pozitivan odnos prema učenju.

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje omogućuje stjecanje temeljnog općeg obrazovanja (znanja, vještina, stavova i vrijednosti) te cjeloviti i uravnoteženi razvoj svih sposobnosti učenika. On uključuje osposobljavanje za cjeloživotno učenje te postupno preuzimanje brige i odgovornosti za vlastiti razvoj i život u suvremenome društvu. Njime se također omogućuje osposobljavanje

učenika za učinkovitu interakciju s drugima utemeljenu na uvažavanju različitosti i dobrobiti drugih te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u životu zajednice. Temeljne vrijednosti osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja proizlaze iz usmjerenosti prema cjelovitome razvoju učenika, očuvanju kulturne, nacionalne, materijalne i prirodne baštine te potrebi usklađivanja lokalnoga s regionalnim, nacionalnim i globalnim razvojem.

Osnovnoškolski odgoj i obrazovanje na području Grada Zaprešića provodi se u 3 osnovne škole kojima je osnivač Grad (OŠ Antuna Augustinčića i OŠ Ljudevita Gaja u Zaprešiću i OŠ Kupljenovo u Kupljenovu s područnim školama u Hruševcu Kupljenskom i Pojatnu) i u Područnoj školi Jablanovec u Jablanovcu koja djeluje u sastavu OŠ Bistra čiji je osnivač Zagrebačka županija. Osnovno glazbeno obrazovanje izvodi se u Područnom odjeljenju Glazbene škole Zlatka Balokovića u Zaprešiću. U 2021./2022. školskoj godini u gradske osnovne škole uključeno je ukupno 1836 učenika (814 u OŠ Antuna Augustinčića, 864 u OŠ Ljudevita

Gaja i 158 u OŠ Kupljenovo), u PŠ Jablanovec 62 učenika, a u osnovno glazbeno obrazovanje Područnog odjeljenja Glazbene škole Zlatka Balokovića u Zaprešiću uključeno je ukupno 167 učenika. Gradskim programima osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja u 2021. godini obuhvaćeno je i 216 učenika s područja Grada Zaprešića u osnovnim školama izvan gradskog područja.

Provođenjem programa izvannastavnih aktivnosti, koji se temelje na slobodi izbora, dobrovoljnosti uključivanja i unutarnjoj motivaciji za bavljenje određenom aktivnošću, učenicima se pruža mogućnost kvalitetnog provođenja slobodnog vremena, osobnog razvoja, odnosno samoaktualizacije i samoostvarenja osobnosti.

Podupiranje programa usmjerenih na poučavanje metoda i tehnika uspješnijeg i kvalitetnijeg učenja pridonosi lakšem svladavanju školskog gradiva, porastu privrženosti školi te prevenciji neprihvatljivih i rizičnih ponašanja učenika.

Srednjoškolski odgoj i obrazovanje na području Grada Zaprešića provodi se u SŠ Bana Josipa Jelačića, a osnivač joj je Zagrebačka županija. Srednje glazbeno obrazovanje izvodi se u Područnom odjeljenju Glazbene škole Zlatka Balokovića u Zaprešiću. U 2021./2022. školskoj godini SŠ Bana Josipa Jelačića polazi 670 učenika, a u srednje glazbeno obrazovanje Područnog odjeljenja Glazbene škole Zlatka Balokovića u Zaprešiću uključena su 23 učenika.

Programima odgoja i obrazovanja u školskim ustanovama potrebno je osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unaprjeđivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima. Učenike je važno odgajati i obrazovati u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece, osposobiti ih za življenje u multikulturalnom svijetu, za poštivanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva te ih osposobiti za cjeloživotno učenje.

Podjelom stipendija za srednjoškolsko obrazovanje, nagrada najboljim učenicima te priznanja i nagrada učenicima i njihovim mentorima za uspjehe postignute na školskim natjecanjima nagrađuje se i potiče izvrsnost učenika i cijelog odgojno-obrazovnog sustava.

Posebnu pozornost potrebno je posvetiti provedbi programa odgoja i obrazovanja namijenjenih djeci s posebnim potrebama.

Od 2013. godine u OŠ Antuna Augustinčića djeluje posebni razredni odjel u kojem se za učenike s teškoćama u razvoju provodi posebni program uz individualizirane postupke. Istovrsni razredni odjel, koji je u OŠ Ljudevita Gaja djelovao od 2017. godine, u listopadu 2021. godine preustrojen je u odgojno-obrazovnu skupinu za provedbu posebnog programa za stjecanje kompetencija u aktivnostima svakodnevnoga života i rada uz individualizirane postupke. Cilj programa u odgojno-obrazovnoj skupini je osposobiti učenika koji nije u mogućnosti nastaviti srednjoškolsko obrazovanje po posebnom programu, za obavljanje aktivnosti svakodnevnoga života i rada, a provodi se do 21. godine života. Programe u posebnom razrednom odjelu i u odgojno-obrazovnoj skupini izvode učitelj i edukacijski rehabilitator uz pomoć pomoćnika u nastavi.

Osiguravanjem rada pomoćnika za djecu u dječjim vrtićima, pomoćnika u nastavi u osnovnim školama i drugih uvjeta za provedbu primjerenih programa odgoja i obrazovanja za djecu s teškoćama u razvoju omogućuje se poboljšanje njihovih odgojno-obrazovnih postignuća i njihova uspješnija socijalizacija i inkluzija.

Provođenjem programa namijenjenih darovitoj djeci potiče se osobni rast i razvoj kreativnosti darovitog djeteta, doprinosi njegovom socijalnom i emocionalnom sazrijevanju te njegovoj prilagodbi sredinama u ustanovama odgoja i obrazovanja i izvan njih.

Poticanje međusektorske suradnje pridonijet će kvaliteti provedbe pojedinih odgojno-obrazovnih programa. Podupiranje provedbe tečajeva, radionica i drugih oblika neformalnog obrazovanja doprinijet će širenju spoznajnih mogućnosti djece i proširenju znanja i vještina stečenih kroz formalno obrazovanje.

Prepoznate potrebe Grada Zaprešića sadržane su u osiguravanju kvalitetnih prostornih, kadrovskih i drugih uvjeta za odgoj i obrazovanje djece na svim razinama. Mreže odgojno-obrazovnih ustanova na području Grada Zaprešića potrebno je razvijati u skladu s načelima dostupnosti i racionalnog ustroja dječjih vrtića i osnovnih škola i njihovih programa u skladu s potrebama i sposobnostima djece. S obzirom na odgojno-obrazovne ciljeve, odgojno-obrazovni programi trebaju biti usmjereni na cjeloviti razvoj djece imajući u vidu društvene, političke, gospodarske, informacijsko-tehnološke, globalizacijske i druge promjene.

CILJEVI:

1. Osiguravati prostorne i druge uvjete za provedbu programa odgoja i obrazovanja djece.
2. Podupirati posebne i kraće programe za djecu rane i predškolske dobi.
3. Poticati izvannastavne aktivnosti u osnovnim školama.
4. Poduprijeti aktivnosti i rad s djecom s teškoćama u učenju i razvoju.
5. Poduprijeti aktivnosti i rad s darovitom djecom.
6. Poticati izvrsnost učenika.
7. Poticati međusektorsku suradnju u području obrazovanja djece.
8. Poduprijeti neformalno obrazovanje djece.

KULTURA, SPORT I SLOBODNO VRIJEME DJECE

Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta govori da svako dijete ima pravo na igru i odmor, odnosno slobodno vrijeme. Slobodno vrijeme je vrijeme koje djetetu preostaje nakon ispunjavanja svih školskih, obiteljskih i drugih obveza pa ga može oblikovati i ispuniti aktivnostima prema osobnim željama i zanimanjima radi zadovoljavanja vlastitih sklonosti i razvijanja sposobnosti.

Neadekvatno korištenje slobodnog vremena može rezultirati društveno neprihvatljivim i rizičnim ponašanjem djece. Stoga je za zdrav razvoj djece iznimno važna uloga lokalne zajednice u organizaciji slobodnog vremena nuđenjem djeci korisnih, zanimljivih i atraktivnih sadržaja. Organizirani dio slobodnog vremena, uz planirane aktivnosti (kulturne, sportske, kreativne, obrazovne i dr.) koje su usklađene s interesima djece, ciljano razvija njihove talente i kreativnost, utječe na jačanje samopouzdanja, rasterećuje od stresa, proširuje vidike, razvija socijalizaciju, nudi mogućnost druženja, proširivanja kruga prijatelja, razvija toleranciju, prihvaćanje i timski rad.

Posebno je važan kulturni aspekt provođenja slobodnog vremena. Kultura značajno doprinosi formiranju identiteta i osjećaju pripadnosti pojedinaca u zajednici, ima važnu ulogu u formiranju stavova i vrijednosti djece i može imati važne pozitivne učinke na socijalizaciju, osobnu formaciju i društvenu afirmaciju djece.

Djeca imaju snažne stvaralačke impulse, što pokazuju raznovrsnim aktivnostima, koje su posebno izražene u igri, pokretu, glazbi, scensko-dramskoj i likovnoj kulturi.

Ustanove u kulturi na području Grada Zaprešića nude raznovrsne sadržaje za djecu: u Pučkom otvorenom učilištu Zaprešić djeluje Zaprešićko kazalište za djecu i mlade, organiziraju se tečajevi stranih jezika, izložbe, koncerti, kazališne predstave, likovne, glazbene i druge radionice; u Gradskoj knjižnici Ante Kovačića ustrojen je odjel za djecu i igraonica, provode se

literarni i likovni natječaji za učenike osnovnih škola, kreativne i pedagoško-animacijske radionice, radionice obrade lektire, izrada digitalnih sadržaja o baštini, programi eko-radionica, te radionica za poticanje čitanja. Programe i aktivnosti za djecu provode i udruge u sastavu Zaprešićke zajednice tehničke kulture (programi u području filma, videa, animiranog filma i zrakoplovnog modelarstva) te brojne organizacije civilnog društva u kulturi.

Sport je izrazito važan za zdravlje i razvoj djece. Stoga bi djecu od najranije dobi trebalo poticati da se što prije počnu baviti nekom sportskom aktivnošću. Djeca kroz sport stječu puno pozitivnih osobina koje uvelike pomažu prilikom daljnjeg odrastanja i školovanja. U ekipnim sportovima sudjeluju u zajedničkom ostvarivanju ciljeva, a u individualnim sportovima grade odnos prema sebi samima. Kroz sport oblikuju svoje socijalne vještine, stječu disciplinu koja je nužna za funkcioniranje u nekoj grupi, razvijaju toleranciju, radne navike i timski duh. Sport razvija samosvijest i smanjuje anksioznost i stres. Uči dijete kako pobjeđivati, ali i prihvaćati poraz, što je važan aspekt sportskoga, ali i svakodnevnog života. Djeca koja se bave sportom imaju zdravije navike hranjenja, zdravije životne navike, manje poboljavaju. Slijedom toga, nameće se zaključak da je od važnosti razvijati sport, posebice onaj masovni – amaterski i rekreativni, i što više djece i mladih uključiti u sportske aktivnosti, uz promoviranje olimpijskog slogana: „Nije važno pobjeđivati, važno je sudjelovati“!

Zaprešić je grad bogate sportske tradicije, dobrih sportskih rezultata, poznatih sportaša i velikog broja sportskih zaljubljenika. 33 sportska kluba u sastavu Zajednice športskih udruga grada Zaprešića bave se različitim pojedinačnim i ekipnim sportovima i okupljaju velik broj djece i mladih. Sportske aktivnosti djece izvode se na sportskim terenima i u sportskim objektima Ustanove za upravljanje ŠRC-om Zaprešić, gradskih dječjih vrtića (DV Maslačak i DV Vrtuljak), škola (OŠ Antuna Augustinčića, OŠ Kupljenovo, OŠ Ljudevita Gaja i SŠ Bana Josipa Jelačića), u kuglani i drugim sportskim objektima i terenima Grada Zaprešića.

Informatičko doba u kojem živimo lako dovodi do ovisnosti djece o digitalnim medijima i posljedično smanjenja interesa za kretanje na otvorenom. Zbog toga je, uz urbanističko planiranje jednakomjernog razmještaja i dovoljne površine za igru djece, važno promišljanje

o inovacijama i intervencijama u otvorenim prostorima, posebice na dječjim igralištima, koja će moći konkurirati „virtualnim igralištima“. Dječja igrališta u kojima su zastupljeni raznovrsni sadržaji i elementi koji stimuliraju razna osjetila (vida, sluha, mirisa, dodira) stimuliraju djecu na velik broj aktivnosti, pokreta, improviziranja, osmišljavanja alternativnih rješenja i kreiranje vlastite igre te tako utječu na razvoj fizičkih, kognitivnih, emocionalnih i socijalnih vještina djece.

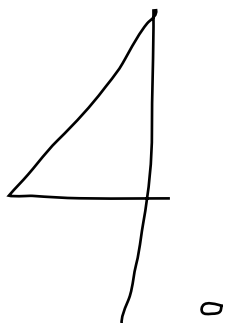
Osim dječjih igrališta, i drugi sadržaji dostupni na gradskom području potiču djecu na boravak na otvorenom i bavljenje sportom; poligon za vježbanje (street workout park), skate park, stolovi za stolni tenis, biciklističke staze i dr.

Slobodno vrijeme nije samo vrijeme za relaksaciju i razonodu, već i vrijeme stvaralaštva, osobnog razvoja i otkrivanja interesa. Neadekvatno korištenje slobodnog vremena može dovesti do lošeg društva i neprihvatljivog ponašanja djece. Zato je razvoj kulture kvalitetnog provođenja slobodnog vremena jedan od glavnih izazova današnjice. Stvaranje navike konstruktivnog i racionalnog provođenja slobodnog vremena djece može se poduprijeti osiguranjem adekvatnih prostora za kulturno stvaralaštvo, sportsko rekreativne i druge aktivnosti djece koje će pridonijeti ostvarenju njihovih želja, ostvarenju interesa i razvoju sposobnosti. U okviru promicanja kvalitetnog provođenja slobodnog vremena djece posebnu pozornost treba posvetiti djeci s teškoćama u razvoju; osiguravanjem adekvatnih prilaza svim mjestima na kojima mogu provesti svoje slobodno vrijeme (dječja igrališta, parkovi, dvorane itd.) i prilagodnom tih mjesta njihovim potrebama te podupiranjem posebnih i inkluzivnih kulturnih, sportskih i drugih programa i aktivnosti.

Slobodno vrijeme djeteta ima veliku važnost za razvoj njegove osobnosti i socijalizaciju. Vrijeme djetinjstva i adolescencije vrijeme je velikih rizika, ali i velikih prilika. Definirani ciljevi u okviru ovog područja usmjereni su na smanjenje rizika i povećanje prilika za razvoj djece poticanjem na strukturirano provođenje slobodnog vremena: bavljenje rekreativnim aktivnostima te uključivanjem djece u izvanškolske aktivnosti nudjenjem raznovrsnih kulturnih, sportskih i drugih programa i radionica koji su bazično socijalizacijski, s naglaskom na poticanje i razvoj kreativnosti.

CILJEVI:

1. Osiguravati prostorne uvjete za provedbu kulturnih programa namijenjenih djeci.
2. Poduprijeti programe za djecu koje provode ustanove u kulturi.
3. Osiguravati prostorne uvjete za provedbu sportskih programa i rekreativnih aktivnosti djece.
4. Osiguravati potpore organizacijama civilnog društva za programe u području kulture, tehničke kulture, sporta, sportske rekreacije i organiziranog provođenja slobodnog vremena djece.

OBITELJSKA I INSTITUCIONALNA SKRB O DJECI

Konvencijom o pravima djeteta utvrđeno je da svako dijete ima pravo na socijalnu sigurnost i životni standard primjeren njegovom tjelesnom, duševnom, duhovnom, materijalnom i društvenom razvoju. U ispunjavanju ovog prava, uz roditelje ili druge primarno odgovorne osobe, važna je uloga gradova i općina koji u suradnji s lokalnim centrima za socijalnu skrb i drugim nadležnim institucijama mogu osiguravati materijalnu pomoć, razne programe podrške te poduzimati druge odgovarajuće mjere za osiguravanje životnih uvjeta koji su prijeko potrebni za djetetov razvoj.

Grad Zaprešić i nadležne institucije provode niz mjera s ciljem pružanja pomoći roditeljima i skrbnicima u skrbi o djeci, odnosno stvaranja socijalne sigurnosti djeteta.

Centar za socijalnu skrb Zaprešić provodi mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, izdaje dozvole za obavljanje udomiteljstva, priznaje pravo na privremeno uzdržavanje maloljetne djece, rješava u prvom stupnju o pravima iz sustava socijalne skrbi (priznavanje prava na naknade u vezi s obrazovanjem, davanje mišljenja za priznavanje prava na jednokratnu novčanu pomoć djeci koja su u stalnom tretmanu, priznavanje prava na osobnu invalidninu maloljetne djece, priznavanje prava na doplatak za pomoć i njegu za maloljetnu djecu, priznavanje prava na status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja) i o socijalnim uslugama (savjetovanje i pomaganje, psihosocijalna podrška, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija), boravak, smještaj te organizirano stanovanje), provodi postupke prevencije, detekcije i dijagnostike poremećaja u ponašanju kod djece i mladih, obavlja poslove zbrinjavanja djece odbjeglih iz obitelji ili ustanova, provodi odgojne mjere koje su izrečene maloljetnicima i mladim punoljetnim osobama s poremećajima u ponašanju, provodi postupke upućivanja u odgovarajuće odgojne ustanove nakon obavljenih procjena potreba svakog pojedinog korisnika; rješava u prvom stupnju o poslovima

skrbništva nad djecom i maloljetnicima te poduzima potrebne radnje za zaštitu osobnih i imovinskih interesa šticećenika, daje podatke o obiteljskim i imovinskim prilikama korisnika te mišljenja i prijedloge sudu i drugim državnim tijelima koji se odnose na obiteljsko-pravnu i kaznenopravnu zaštitu djece, rješava pitanja vezana za brak i odnose u braku, izvanbračnoj zajednici i životnom partnerstvu te pitanja vezana za odnose roditelja i djece, sudjeluje kao stranka ili umješlač u sudskim postupcima vezanim za brak, uzdržavanje i zaštitu osobnih interesa djece i drugih članova obitelji.

Gradsko društvo Crvenog križa Zaprešić provodi sljedeće aktivnosti s djecom i za dobrobit djece: organizirano ljetovanje učenika osnovnih škola u Centru za edukaciju, odmor i rekreaciju u Selcu; podrška osnovnim školama i vrtićima s područja Grada Zaprešića na povećanju sigurnosti djece i osoblja tj. uključivanje u projekt Hrvatskog Crvenog križa „Sigurnije škole i vrtići“; rad s djecom u osnovnim školama na edukaciji o humanim vrednotama i prvoj pomoći; podjela uskrasnih i božićnih paketa za djecu iz socijalno ugroženih obitelji. GDCK Zaprešić zadnjih godina radi i na edukaciji pedagoških djelatnika za provođenje edukacije djece iz područja humanih vrednota.

Uz opće programe socijalne skrbi, Grad Zaprešić provodi i programe koji su namijenjeni isključivo djeci (dodjela pomoći za djecu u dobi do 12 mjeseci u mliječnoj hrani, subvencija troškova za novorođenu i posvojenju djecu, subvencija troškova prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola, program besplatnog ljetovanja djece i dr.). Također u okviru programa odgoja i obrazovanja utvrđene su olakšice za roditelje u podmirivanju cijene gradskih dječjih vrtića i mliječnog obroka u osnovnim školama.

Većina stručnjaka slaže se kako je za kvalitetan odgoj djeteta najvažnija obitelj, koju prema važnosti odgojnih utjecaja slijede vrtić, škola, institucije u zajednici i, na kraju, društvo u cjelini. Međutim, zbog velikih društvenih promjena koje se događaju posljednjih desetljeća, a rezultiraju sve ubrzanijim tempom života i prezaoprenošću roditelja, obitelj sve više gubi utjecaj koji je nekad imala, a njezinu ulogu preuzimaju neki novi „odgojitelji“, poput medija, televizije, vršnjačkih skupina i ostalih neformalnih grupa. Pred obitelji i roditelje postavljeni su visoki ciljevi koji podrazumijevaju usklađivanje s promjenama koje utječu na svakodnevni život i njegovu kvalitetu. Mnogi roditelji ne snalaze se u tom novom svijetu različitih utjecaja, ali ni djeci nije jednostavno odrastati u okruženju današnjeg, ubrzanog i poteškoćama opterećenog društva. Uvažavajući navedene okolnosti, društvo dobiva nezamjenjivu ulogu „pomagača“ u sustavnoj brizi o odgoju djece. Podupiranjem psihološkog savjetovanja djeci i roditeljima pruža se podrška pri suočavanju sa svakodnevnim teškoćama ili izvanrednim životnim događajima.

Uloga roditelja u odgoju djece je nezamjenjiva, stoga je obveza lokalne zajednice podupirati odgovorno i kvalitetno roditeljstvo sustavnom podrškom roditeljima u odgoju djece. U takvom sustavu svakako treba razvijati programe edukacije i pružanja savjetodavne i praktične potpore roditeljima te provoditi mjere koje podupiru usklađivanje poslovnog i privatnog života roditelja, s ciljem osnaživanja roditelja i stvaranja adekvatnih uvjeta u obitelji za zdrav i uspješan razvoj djeteta.

POSTANIMO ZAJEDNO

GRAD PRIJATELJ DJECE

Podupiranje provedbe programa prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i svih oblika ovisnosti imperativ je zajednice koja brine o pozitivnom razvoju djece. Poremećaji u ponašanju i rizična ponašanja djece i mladih mogu imati ozbiljne negativne posljedice na tjelesno i mentalno zdravlje koje se, ako se ne prepoznaju na vrijeme i ne pruži se potrebna stručna pomoć, protežu i na odraslu dob. Takva ponašanja ometaju djecu i mlade u njihovom školovanju i socijalnom funkcioniranju, a ugrožavaju ne samo za dijete, nego i sredinu u kojoj živi. Poremećaji u ponašanju mogu se pojaviti već u ranoj dobi, često počinju kao ometajuća ponašanja u školskoj sredini ili u sredini u kojoj djeca provode slobodno vrijeme, a iskazuju se kao problemi u učenju i ponašanju u razredu, izostanci s nastave, ometanje nastave, neprimjereni ispadi, hiperaktivnost, agresivnost, sukobi s vršnjacima, ali i oni manje uočljivi internalizirani oblici problema u ponašanju koji se manifestiraju kao pretjerano kontroliranje ponašanja, iza kojih stoje izraženi strahovi, anksioznost, depresivnost, a manifestiraju se u obliku socijalne isključenosti, sramežljivosti, anksioznosti, osjećaja nevoljenosti i depresivnosti. Važno je primijetiti i reagirati u oba slučaja na način jačanja zaštitnih čimbenika i smanjivanja rizičnih čimbenika. U adolescentnoj dobi se manifestiraju i kao prkosno ponašanje, koje uključuje agresivnost prema članovima obitelji, vršnjacima i učiteljima te sklonost skitnji i bježanju od kuće. Još teži oblici poremećaja u ponašanju sadrže konzumaciju alkohola i ilegalnih supstanci, što je povezano s ozbiljnim problemima u obrazovanju, nerijetko rezultira prekidom školovanja, a sve više poprima i oblike kriminalnog ponašanja s počinjenjem prekršaja ili kaznenih djela. Pridodamo li navedenom najnovije trendove neprihvatljivog ponašanja („cyberbullying“ – elektroničko nasilje, igre izazova na društvenim mrežama opasne po život, „bring drinking“ – brzo opijanje i dr.), lako je zaključiti da se djeca danas suočavaju s većim i raznovrsnijim rizičnim faktorima u odnosu na generacije prije njih, pa su i uvjeti za podizanje i odgoj djece danas vrlo zahtjevni.

Iskustvo u radu i brojna istraživanja ukazuju na važnost provođenja aktivnosti usmjerenih na prevenciju problema u ponašanju kod djece i mladih i rano otkrivanje problema. Poboljšanje kvalitete i perspektive života djece, poboljšanje stručnosti specifičnih edukacijskih programa primarne prevencije rizičnih ponašanja usmjerenih prema djeci i mladima, ali i roditeljima, nastavnicima i odgojiteljima, te organiziranje učinkovitog sustava za rano prepoznavanje simptoma i otkrivanje rizičnih ponašanja jedan je od zahtjeva pred kojim se nalazi i suvremena pedagogija.

Uz programe prevencije neprihvatljivog ponašanja i svih oblika ovisnosti, koje na području Grada Zaprešića primarno provode odgojno-obrazovne, zdravstvene ustanove i ustanove socijalne skrbi, Grad podupire i preventivne programe udruga (Udruga CeZaM Zaprešić već niz godina provodi Preventivni program „Modifikacija ponašanja putem igre - MPPI“ i Program prevencije neprihvatljivog ponašanja darovite djece „Daroviti“ te druge programe primarne prevencije) i drugih institucija (Policajska postaja Zaprešić u suradnji s osnovnim školama i Gradom provodi projekt „Zajedno više možemo“ s ciljem prevencije zlouporabe opojnih droga, vandalizma, vršnjačkog nasilja i drugih oblika rizičnog ponašanja djece i mladih).

Također, Grad osigurava rad Savjetovališta za djecu, mlade i obitelj koje vodi Centar za socijalnu skrb Zaprešić u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Zaprešić. Savjetovališta provodi sudsku mjeru posebne obveze uključenja maloljetnika u savjetovališni tretman, savjetovanja vezana uz prevenciju neprihvatljivog ponašanja, nenasilnog rješavanja sukoba,

poticanje prosocijalnih oblika ponašanja, prevenciju ovisnosti, osnaživanja pojedinaca i obitelji u kriznim situacijama te poticanje odgovornog roditeljstva i skladne obiteljske dinamike. Uz navedeno, Grad podupire programe udruga usmjerenih na promicanje odgovornijeg i kvalitetnijeg roditeljstva.

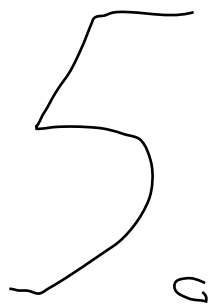
Podrškom provođenju programa prevencije neprihvatljivog ponašanja djece i prevencije svih oblika ovisnosti potrebno je obuhvatiti univerzalnu razinu preventivnih programa namijenjenu cijeloj populacijskoj skupini, selektivnu razinu namijenjenu pojedincima ili skupinama populacije čiji su rizici za razvoj poremećaja značajno viši nego u prosjeku i induciranu razinu namijenjenu visoko rizičnim pojedincima kod kojih je identificiran minimalan, ali vidljiv simptom nekog oblika poremećaja u ponašanju.

Razvoj djeteta pod snažnim je utjecajem njegove okoline, odnosno obitelji, škole, vršnjaka, susjedstva i zajednice. Stoga lokalna zajednica ima važno mjesto u stvaranju optimalnih uvjeta za razvoj djece. Briga o institucionalnoj i obiteljskoj skrbi o djeci zahtijeva koordinirano i integrirano djelovanje svih javnih službi i institucija značajnih za obitelj i dijete; državne uprave, lokalne samouprave, odgojno-obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih ustanova, policije, pravosuđa, organizacija civilnog društva, vjerskih i drugih zajednica. Ciljevi definirani u okviru ovog područja temelje se na partnerstvu djece, roditelja i zajednice, a usmjereni su na održavanje postojećih te kreiranje i primjenu novih programa, projekata i aktivnosti koji će pridonijeti stvaranju socijalne sigurnosti djece, jačanju zaštitnih i smanjivanju rizičnih čimbenika u zajednici za razvijanje poremećaja u ponašanju i/ili rizičnih ponašanja te pružanju podrške obitelji za zdrav i pozitivan razvoj djece i njihovo odrastanje u odgovorne odrasle osobe uključene u zajednicu.

CILJEVI:

1. Pružati roditeljima/skrbnicima pomoć u skrbi o djeci.
2. Pružati podršku roditeljima/skrbnicima u odgoju djece.
3. Poduprijeti provođenje programa prevencije, rane intervencije i suzbijanja neprihvatljivog ponašanja djece, svih oblika ovisnosti i nasilja među djecom.

ZDRAVO DIJETE U ZDRAVOM I SIGURNOM GRADU

Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije, zdravlje je stanje potpunog fizičkog, psihičkog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti ili iznemoglosti. Stoga zdravstvena zaštita djece ne obuhvaća samo tjelesno zdravlje, nego uzima u obzir kompleksni društveni kontekst i utjecaje na djecu, koristeći raspoložive metode prevencije bolesti i promicanja zdravlja, s osnovnim ciljem osiguravanja preduvjeta za dostizanje punih potencijala u odraslo doba.

Suvremeni način života promijenio je životne navike, ne samo odraslih nego i djece. Djeca sve više vremena provode u zatvorenom prostoru uz računala i televizijski program, a od kuće do škole sve manje hodaju. Tzv. „sjedilački način života“ povezan je s povećanim unosom nezdrave „brze hrane“ te smanjenim unosom voća, povrća i ostalih zdravih namirnica. Pretilost u dječjoj i adolescentnoj dobi izaziva pozornost kao „bolest sama po sebi“, ali i zbog njezinih sekundarnih posljedica (dijabetes, psihosocijalni problemi, kardiovaskularne bolesti i dr.) Usporedo sa suvremenim načinom života dramatično se povećava učestalost pojave tzv. „novih bolesti“ (poremećaji prehrane, šećerna bolest, astma, alergijske bolesti, anksioznost, depresija i drugi mentalni poremećaji, neurorazvojni poremećaji i dr.) uzrok kojih je vrlo kompleksan. Pridodamo li tome rizična ponašanja u okviru kojih danas sve značajnije mjesto zauzimaju poremećaji i bolesti povezane s određenim navikama i stilovima življenja (npr. prekomjerno konzumiranje alkohola, pušenje, uživanje psihoaktivnih droga, rizično seksualno ponašanje), jasno je da prevencija bolesti i unaprjeđenje zdravlja djece i mladih čine velik izazov za sadašnje i buduće generacije.

Provođenje zdravstvene prevencije djece zahtijeva multidisciplinarni pristup koji uz obitelj obuhvaća sve razine obrazovnog i zdravstvenog sustava. Cilj primarne zdravstvene preven-

cije je poticati djecu i mlade da usvoje zdrav način života, što je ujedno i najzahtjevniji dio čitavog preventivnog programa, jer iziskuje dugotrajnu motivaciju velikog broja sudionika različitog profila. Promicanjem zdravih stilova života djece (formiranjem navike konzumiranja zdrave hrane s manje masnoća i redovite fizičke aktivnosti) te zdravstvenih sadržaja vezanih uz poboljšanje spolno odgovornog ponašanja, zaštitu reproduktivnog i mentalnog zdravlja može se prevenirati rana pojava tjelesne nesposobnosti i teških bolesti u odrasloj dobi.

Iz odredbi Konvencije o pravima djeteta proizlazi da je dojenje pravo djeteta i njegove majke, a zajednica je dužna osigurati najbolje moguće uvjete za ostvarivanje tih prava. Unatoč spoznajama o dobrobiti i pozitivnom utjecaju dojenja na rast i razvoj djece, u svijetu je zabilježen kontinuirani pad stope dojene djece. Zbog toga je važno raznovrsnim aktivnostima na razini lokalne zajednice (npr. postavljanjem klupa za dojenje, objavom promotivnih poruka i sl.) promicati i podupirati dojenje novorođenčadi.

Održivi razvoj, bez štete za okoliš i prirodne resurse značajne za buduće generacije, danas je jedna od najvažnijih odrednica razvoja lokalnih, regionalnih i širih društvenih zajednica. Ključni čimbenik za postizanje i opstojnost uspješne ekološke prakse je edukacija. Ekološki odgoj djece, kao sastavnica programa odgoja i obrazovanja u dječjim vrtićima i školama, važan je preduvjet razvijanja ekološke osjetljivosti djece. Programi edukacije djece o zaštiti okoliša, prirode i biološke raznolikosti te aktivnosti usmjerene na odvajanje otpada i recikliranje, racionalno korištenje energije i vode, uređivanje školskog okoliša i sl. pridonijet će razvijanju ljubavi i poštovanja djece prema prirodi i očuvanom okolišu te njihovom osposobljavanju za donošenje odluka o razvitku društva u budućnosti.

Sigurnost djece u prometu je izrazito važna jer djeca pripadaju vrlo rizičnoj skupni sudionika u prometu. Dječji mozak je zaigran i često ne čuje zvuk približavanja automobila, u igri i jurnjavi dijete često neoprezno zakorači s nogostupa na cestu. Djeca zbog svoje visine nemaju dobru preglednost prometne situacije kao odrasli i teže su uočljiva ostalim sudionicima u prometu, osobito vozačima. Također, djeca nisu u mogućnosti pravilno procijeniti udaljenost i brzinu nadolazećeg vozila i nisu svjesna svih opasnosti koje na njih vrebaju u prometu. Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, prometne nesreće su četvrti uzrok smrtnosti za djecu u dobi od 5 do 9 godina života, treći uzrok smrtnosti za djecu u dobi od 10 do 14 godina, a glavni su uzrok smrtnosti mladih osoba između 15 i 17 godina života.

Stoga je od posebne važnosti kontinuirano provođenje mjera za povećanje sigurnosti djece u prometu; od edukativnih programa u dječjim vrtićima i osnovnim školama koji pomažu djeci da se pripreme za aktivno i odgovorno sudjelovanje u prometu, preko promotivnih aktivnosti namijenjenih roditeljima, sa savjetima za korištenje sigurnih sjedalica u automobilima i drugim preporukama, do poticanja međusektorske suradnje u cilju povećanja sigurnosti djece u prometu. Također, važno je graditi i održavati prometnu infrastrukturu za sigurno kretanje djece, voditi računa o uređenosti površina oko škola, vrtića i drugih mjesta na kojima djeca ulaze i izlaze iz vozila te osiguravati prostore na kojima djeca mogu na siguran način provoditi slobodno vrijeme i koristiti svoja „prijevozna“ i rekreacijska sredstva: bicikle, romobile, skateboarde i drugo.

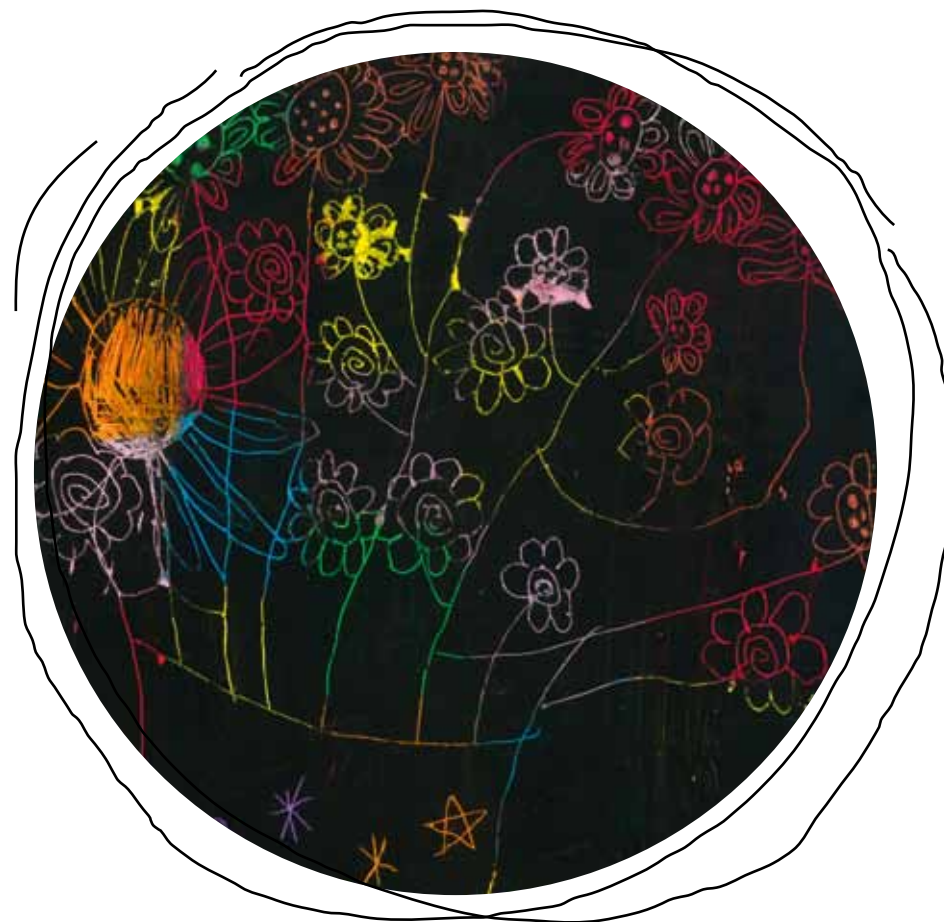
Djeca s teškoćama u razvoju suočavaju se s posebnim izazovima u zadovoljavanju svojih specifičnih potreba. Inkluzivni pristup, uz prevladavanje socijalnih, fizičkih i drugih prepreka, osiguravanje dostupnosti infrastrukture i informacija pridonijet će maksimalnom uključivanju djece i mladih s teškoćama u razvoju u sve aspekte života.

Profesionalnu potporu djeci s teškoćama u razvoju važno je osigurati već u predškolskoj dobi. Uz odgojitelje i osobne asistente u dječjim vrtićima, učitelje i pomoćnike u nastavi u osnovnim školama, pedagoge i psihologe, profesionalnu potporu djeci s teškoćama pružaju stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila. Osiguravanjem rada logopeda u gradskim dječjim vrtićima i zdravstvenim objektima potiče se govorno-jezični razvoj djece, ojačava pozitivna slika djeteta o sebi te pridonosi stjecanju potrebnih znanja i vještina djeteta za uspješno uključivanje u program prvog razreda osnovne škole. Osiguravanje rada defektologa-rehabilitatora u gradskim dječjim vrtićima pridonosi ranom otkrivanju, edukaciji i osposobljavanju za život djece s teškoćama u razvoju.

S ciljem osiguravanja zdravog psihosocijalnog i fizičkog okruženja koje promiče dobrobit djece važno je podupirati rad ustanova, organizacija civilnog društva i drugih pravnih osoba koje u okviru svoje djelatnosti rade na zaštiti zdravlja djece, očuvanju čistog i zdravog okoliša, stvaranju pozitivnih ekoloških navika, sigurnosti boravka u vrtićima, školama i drugim ustanovama, sigurnosti kretanja u prometu i općenito sigurnosti djece u gradu. Financijska sredstva treba usmjeravati prema učinkovitim programima i projektima koji osiguravaju zdrav život djeteta. Važan segment djelovanja trebaju biti formalni i neformalni oblici odgoja i obrazovanja koji u okviru djelatnosti odgojno-obrazovnih ustanova, zdravstvenih ustanova te organizacija civilnog društva, putem tematskih predavanja, radionica, tribina, izrade edukativnih materijala te raznih medijskih aktivnosti promiču zdravlje djece.

CILJEVI:

1. Promicati zdravlje te prevenciju i rano otkrivanje bolesti djece.
2. Promicati zdravu prehranu i zdravlje djece u odgojno-obrazovnim ustanovama.
3. Poticati djecu na odgovoran odnos prema okolišu i odgajati ih prema principima održivog razvoja.
4. Provoditi mjere za povećanje sigurnosti djece u prometu i opće sigurnosti djece.
5. Promicati zdravlje, socijalizaciju i sigurnost djece s teškoćama u razvoju.

DJEČJI RADOVI:

1. **Marta Anić**, DV Vrtuljak, skupina Pande, „Najviše volim šetati Novim dvorima...“, tehnika: flomasteri
Mentor: Josipa Glavač/Melita Prša
2. **Jana Đurinski**, OŠ Kupljenovo, 2. razred, „Sreća“, tehnika: vodene boje, flomasteri
Mentor: Marijana Pasarić
3. **Emma Nikolina Funda**, OŠ Antuna Augustinčića, 1. razred, „Puštanje zmaja“, tehnika: akvarel, kolaž, flomaster
Mentor: Amalija Gregurić
4. **Eva Matanović**, OŠ Ljudevita Gaja, 2. razred, „Dječja radost“, tehnika: vodene boje, kolaž
Mentor: Martina Levak
5. **Jakov Obrubić**, DV Bambi, skupina Krijesnice, uljane paste
Mentor: Klara Kasunić
6. **Ivana Petričević**, DV Maslačak, skupina Krijesnice, „Ples u kolu“, tehnika: pastela i tekuća boja
Mentor: Marta Sabolek
7. **Iva Pogač**, DV Vrtuljak, skupina Krijesnice, „Na igralištu je najljepše“, tehnika: olovke u boji
Mentor: Branka Kotrla Matjačić/Dijana Đurković Sinovčić
8. **Lea Porodec**, DV Smokvica, skupina Smokvica, „Cvijeće radosti“, tehnika: grataž
Mentor: Snježana Matešić
9. **Luce Žarko**, DV Maslačak, skupina Krijesnice, „Igram se u vrtićkom dvorištu“, tehnika: pastela i tempera
Mentor: Marta Sabolek